

Dosarul nr. 2ra-1671/22
2-14113569-01-2ra-25112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. P. Păun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Lidiia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lidiia Soloveva împotriva Sofiei Glazcova, intervenienți accesorii notarii publici Zinaida Volimbovscaia și Lilia Chirtoacă cu privire la declararea nulității testamentului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Lidiia Soloveva și a fost menținută hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

constată:

La data de 10 ianuarie 2014, Lidiia Soloveva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Sofiei Glazcova, intervenienți accesorii notarii publici Zinaida Volimbovscaia și Lilia Chirtoacă cu privire la declararea nulității testamentului și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de XXXXX, a decedat fratele său, Nicolai Soloviov, fapt înregistrat în actele de stare civilă a OSC Chișinău la XXXXX, sub nr.2688.

A invocat că, este unicul moștenitor legal al defunctului Nicolai Soloviov, având gr.II de succesiune.

A menționat că, la 26 decembrie 2013 a aflat că, fratele său Nicolai Soloviov a întocmit la notarul public Zinaida Volimbovscaia la data de 03 aprilie 2013, testament conform căruia a testat toată averea sa Sofiei Glazcova.

A considerat că, testamentul nr.1552 din 03 aprilie 2013, întocmit de fratele său este ilegal și urmează a fi declarat nul.

A relatat că, Nicolai Soloviov din anul 2001 până la ziua decesului s-a aflat la evidența medicului psihiatru la Spitalul Clinic de Psihiatrie din or. Codru. Totodată ultimul avea și XXXXX, având în calitate de reprezentant pe mama sa, Vera Soloviova, care a decedat la XXXXX.

A susținut că, la momentul întocmirii testamentului, Nicolai Soloviov era în stare de iresponsabilitate.

A solicitat Lidiia Soloveva, declararea nulă a testamentului nr.1552 din 03 aprilie 2013, întocmit de Nicolai Soloviov, la notarul public Zinaida Volimbovscaia prin care ultimul a testat averea sa Sofiei Glazcova.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor, Lidiia Soloveva a solicitat declararea nulă a testamentului nr.1552 din 03 aprilie 2013 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea din 17 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 28 decembrie 2020 Lidiia Soloveva a declarat apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând casarea hotărârii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Lidiia Soloveva și a fost menținută hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a constatat că, concluzia primei instanțe, potrivit căreia, careva temeuri legale pentru declararea nulității testamentului nr.1552 din 03 aprilie 2013, întocmit de notarul public Zinaida Volimbovscaia, prin care Nicolai Soloviov a testat toată averea ce-i aparținea la ziua decesului, din ce nu ar fi alcătuită și unde nu s-ar afla, Sofiei Glazcova, născută la XXXXX, la caz nu au fost constatate, nefiind confirmate prin probe veridice, concludente și pertinente alegațiile Lidiei Soloveva, argumentele invocate în acest sens de către ultima purtând un caracter pur declarativ.

Astfel, instanța de apel a reliefat că, argumentele Lidiei Soloveva potrivit cărora, testatorul Nicolai Soloviov, la momentul întocmirii testamentului se afla în stare de iresponsabilitate, urmează a fi apreciate critic, or, potrivit concluziilor înserate în Raportul de expertiză psihiatrico-legală post-mortem nr.3ff-2016 din 14 ianuarie 2016 și concluziilor din Raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0257 din 19 iunie 2020, s-a constatat cu certitudine că, Nicolai Soloviov la data semnării testamentului (03 aprilie 2013), nu suferea de careva maladii psihice cronice și evolutive de etiologie endogenă, fiind conștient de acțiunile sale și urmările acestora.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentele Lidiei Soloveva precum că, Sofia Glazcova, pe parcursul vieții lui Nicolai Soloviov, nu i-a acordat careva suport

material în vederea întreținerii acestuia, or, această circumstanță nu poate fi reținută ca temei în vederea admiterii cererii de chemare în judecată, după cum aceasta a fost formulată, or, art.1449 alin. (1) din Codul Civil (în redacția anului 2002), prevede expres noțiunea legală de testament, care definește testamentul ca fiind un act juridic cu titlu gratuit.

Prin urmare Sofia Glazcova, nici nu era obligată legal să-l întrețină pe Nicolai Soloviov pe parcursul vieții sale.

În același context, având în vedere că, acțiunea Lidiei Soloveva a fost respinsă, ultima nu este în drept să pretindă la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze, or, în accepțiunea art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional celor respinse din pretențiile reclamantului.

La data de 25 octombrie 2022, Lidia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La data de 23 decembrie 2022, Lidia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug a depus recurs concretizat, solicitând ridicarea de la notarul Zinaida Volimbovscaia a Registrului actelor notariale, opisului alfabetic al actelor notariale, a testamentului nr. 1552 din 03 aprilie 2013 în original și a altor acte în baza cărora acesta s-a întocmit, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a examinat superficial circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cauzei și a emis o decizie nemotivată.

La caz a indicat că, potrivit extrasului privind testamentele înregistrate în Registru și revocările lor din 26 decembrie 2013, notarul Zinaida Volimbovscaia, care a autentificat testamentul din 03 aprilie 2013, cu înregistrarea acestuia în Registrul actelor notariale sub nr. 1552, l-a înregistrat abia la data de 18 iulie 2013, adică după 3 zile de la data decesului testatorului Nicolai Soloviov. A notat că această circumstanță denotă faptul că la data de 03 aprilie 2013 Nicolai Soloviov nu s-a prezentat la sediul biroului notarului Zinaida Volimbovscaia și nici nu a cerut autentificarea testamentului din numele lui, testamentul fiind antedat și fiind un act juridic fictiv.

A menționat că contrar prevederilor art. 20 alin. (2¹), art. 47 din Legea nr. 1453 din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat (în vigoare până la 01 martie 2019), pct. 29, 31 din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a actelor notariale și completare a registrelor notariale, aprobat prin Ordinul Ministrului nr. 95 din 28 februarie 2008 (în vigoare la momentul întocmirii testamentului) instanța de apel nu a dispus ridicarea de la notarul Zinaida Volimbovscaia a Registrului actelor notariale,

Opisului alfabetic al actelor notariale, a testamentului nr. 1552 din 03 aprilie 2013 în original și a altor acte în baza cărora acesta s-a întocmit, dar s-a limitat la concluziile din raportul de expertiză psihiatrico-legală postmortem nr. 3ff-2016 din 14 ianuarie 2016 și din raportul de expertiză judiciară nr. 202035A0257 din 19 iunie 2020, fără a verifica circumstanțele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei: dacă la data de 03 aprilie 2013 Nicolai Soloviov s-a prezentat la sediul biroului notarului Zinaida Volimbovscaia și a solicitat autentificarea testamentului din numele lui, dacă înscrierea informației despre testamentul nr. 1552 din 03 aprilie 2013 a fost efectuată de către notarul Zinaida Volimbovscaia în Registrul actelor notariale, dacă în rubrica 8 al Registrului actelor notariale de către Nicolai Soloviov a fost aplicată semnătura prin care se confirmă ridicarea testamentului, dacă de către Nicolai Soloviov a fost depusă cererea scrisă la întocmirea testamentului și dacă textul scris de mână „Соловьев Николай XXXXX” la semnătura testatorului a fost efectuată de către Nicolai Soloviov sau o altă persoană.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 22 septembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei Lidiia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug la data de 24 octombrie 2022 (f.d. 87, Vol. III), însă lipsesc date privind recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la 25 octombrie 2022, este în termen.

La 28 noiembrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Sofia Glazcova și notarii publici Zinaida Volimbovscaia și Lilia Chirtoacă, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 109, Vol. III).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Lidia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Lidia

Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Lidiia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Lidiia Soloveva, reprezentată de avocatul Alexandru Bodrug, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic